

50.000 beleggingsfondsen

TOON ROODBERGEN - 26 MEI 2008

Aan de beurs van Amsterdam staan ruim 140 ondernemingen genoteerd. Aan de Euronext (inclusief Frankrijk, België en Portugal) zijn dat er zo'n 1.200. Terwijl in de MSCI Global Free Index al bijna 2.000 grote ondernemingen zijn vertegenwoordigd. Hoe moet je als particuliere belegger daaruit een verantwoorde selectie maken? Als altijd kwam het antwoord uit de markt in de vorm van het beleggingsfonds. Want de belangrijkste bestaansreden van beleggingsfondsen is dat ze de particuliere belegger het zélf selecteren van individuele aandelen en obligaties uit handen nemen. Toch?

Helaas... De fondsindustrie heeft het selectieprobleem van de Europese belegger eerder verplaatst en verergerd dan opgelost. Deze heeft nu namelijk de keuze uit rond de 51.500 verschillende beleggingsfondsen! Alleen al in Nederland boden banken en andere financiële instellingen in 2003 ongeveer 2.890 beleggingsfondsen aan. Daarvan werden er ruim 2.140 uit Luxemburg en Ierland gehaald, in verband met het fiscaal gunstiger klimaat in deze landen. Het aantal in Nederland gevestigde fondsen bleef steken op iets boven de 300.

Waarom deze enorme overkill aan keuzemogelijkheden? Een voor de hand liggende verklaring is het grote aantal verschillende aanbieders. Iedere zichzelf respecterende bank of fondshuis wil immers een zo volledig mogelijk fondsenaanbod op de markt brengen. Dus is elke denkbare beleggingsklasse, stijl, regio of sector in veelvoud terug te vinden in de fondsenlijsten. Maar vlagvertoon is niet de enige reden voor het grote fondsenaanbod.

Kijk maar eens naar de grootste fondshuizen, die rustig naar de gunst van de belegger durven te dingen met een aanbod van 150 of meer fondsen. Wat is het nut van 150 beleggingsfondsen, als je claimt beleggers te willen helpen bij het samenstellen van hun portefeuille? Dàt was immers de oorspronkelijke bedoeling van beleggingsfondsen. Is er misschien een andere reden? Ja, dus. En die ligt in het streven van de fondsaanbieders om in beeld te komen bij de 'sterrenkijkende' beleggers.

Statistische logica

Om Morningstar sterren en Lipper Awards in de wacht te slepen moet je een beleggingsfonds hebben dat een goede performance laat zien. Een beetje eerlijke fondsbeheerder zal moeten toegeven dat hij hooguit 25% kans heeft om -na aftrek van kosten- de benchmark index te verslaan. Dus moet je op een andere manier je kansen op een award vergroten. Hoe? Door meerdere fondsen te introduceren! Met één dobbelsteen heb je maar 17% kans om een zes te gooien. Met 12 dobbelstenen loopt je kans op een zes op naar 89%. Dus als je per se zessen wilt laten zien, moet je zoveel mogelijk dobbelstenen werpen.

Lees voor dobbelstenen 'beleggingsfondsen' en voor zessen 'awards' en de statistische logica van de fondsaanbieders is in één klap duidelijk. Met een Morningstar ster of Lipper Award is het goed adverteren. Instroom van nieuwe beleggers verzekerd. En wat doe je met al die niet scorende beleggingsfondsen? Simpel. Hebben ze na 5 jaar nog niets laten zien? Dan hef je ze gewoon op, of voeg je ze samen met een ander fonds.

Kans van 1 op 15

Is het bovenstaande te pessimistisch of overdreven? Een Amerikaans onderzoek wees uit dat van 355 aandelenfondsen die in 1970 op de markt waren er in 2005 nog maar 132 over waren. Van deze survivors hadden slechts 24 de S&P 500 Index verslagen met een marge van meer dan 1%. Met andere woorden: de fondsbelegger die in 1970 een beleggingsfonds moest uitkiezen had een kans van 1 op de 15 om de index te verslaan. Als fondsbeheerders echt de performance konden bieden die ze beloven, zouden ze aan een aanbod van 10 beleggingsfondsen ruimschoots voldoende hebben. Uit het feit dat ze in plaats daarvan een veelvoud aanbieden mag u zelf uw conclusies trekken.

Bron: Beursduivel.be/Toon Roodbergen is directeur van Zwitserleven Vermogensbeheer NV